

PANÓÍON

2018:2 Årg. 34
tidskrift för fågelintresserade

Medlemsblad för Frövi fågelklubb

Ordf: Anders Hjerling
Näsbygatan 22
71831 FRÖVI
Tel. 072-305 86 90

Kassör: Bo Dahlström
Ullersätter 173
718 92 FRÖVI
Tel. 0581-32213
bo.r.dahlstrom@tele2.se

Sekreterare: Mattias Rudenvall
Sällinge 449
718 91 FRÖVI
Tel 070-576 04 77
mattias.rudenvall@gmail.com

Övriga: Mattias Rudenvall, Lennart Sandberg.
Suppleant: Jerry Andersson, Kjell Jansson.

Försäljningsansvarig:
Mattias Rudenvall
Sällinge 449
718 91 FRÖVI
Tel 070-576 04 77
mattias.rudenvall@gmail.se

Medlemskap i FFK erhålls genom att betala 75:- på pg. 484 16 67-1.
Ungdomar 4-16 år 25:-. Familjemedlem 10:-.

Klubblokal: Vid pappersmuseet, Frövifors

Fågelrapporter skickas till:
Mats Andersson,
Hagabergsliden 4
711 31 LINDEBERG
Tel. 070-658 02 52
mats16274@telia.com

eller
Jan-Erik Malmstigen
Skomakargatan 6
718 33 FRÖVI
Tel. 0581-30252
072 312 23 94
malmstigen@gmail.com

Redaktion och distribution för
Pandion: Lennart Sandberg
Tallbacksgatan 3
718 33 FRÖVI
Tel. 0581-31573
sm4bsi@gmail.com

Adressändringar anmäler du till:
Bo Dahlström, adress se ovan.

Frövi fågelklubb hemsida:
[http:// birds.nu/ffk.htm](http://birds.nu/ffk.htm)

Omslagsbild Tajgasångare, foto Mattias Rudenvall

Heldagsbevakningen i Lindesbergs kommun

1 maj 2018

Jan-Erik Malmstigen

Årets heldagsbevakning, den 39:e sedan starten 1980 genomfördes traditionsenligt med bevakning från följande lokaler, Hagaberg, Österhammarssjön, Sjömosjön, Västvalla samt Näset/Stora Lindessjön. För första gången även Morskogasjön

Vädret: På förmiddagen regn/duggregn, upphörande mitt på dagen. Vinden måttlig avtagande NO och temperaturen + 6 - 8 grader.

Totalt registrerades 103 arter. Man får gå tillbaka till 2008 för att hitta en större siffra då totalt 108 arter registrerades. Två för heldagsobsen nya arter noterades i år, samtliga från Sjömosjön, gråhakedopping och sparvuggla. Därmed har totalt 171 arter registrerats sedan starten 1980.

Flest arter, 71 sågs vid Hagaberg följt av Sjömosjöns 64 arter.

HAGABERG (05:00-18:00). Jan-Erik Malmstigen, Bo & Eva Dahlström, Lennart Sandberg, Andreas Sandberg, Sven-Olof Eriksson, Ulla Wallin).

Besökare: Anders Hjerling.

71 arter: (Tot: 143 arter, Mv 62 arter, 39 år).

En sädgås tillsammans med 22 grågäss vid ankomst. Inga sträckrörelser under fm. En nyanländ hane svartvit flugsnappare intill spången. Inte mindre än sju arter rovfåglar iaktogs under dagen, bl.a. stenfalk, duvhök, havsörn och fiskgjuse. Dessutom kan nämnas rördrom, mindre hackspett, 20 hussvalor samt sj. rörsångare.

Bland arter som saknades kan nämnas drillsnäppa och ängspiplärka.

SJÖMOSJÖN (05:00-14:00). Johan Andersson, Per Andersson.

64 arter: (Tot: 127 arter. Mv 59 arter, 33 år).

Inte mindre än fyra för lokalen nya arter registrerades. Förutom de två redan nämnda, gråhakedoppingen samt en sjungande sparvuggla, även en sjungande trädlärka och en stenskvätta.

Dessutom kan nämnas 1 par snatteränder, 1 par skedänder, två havsörnar, lärkfalk, 80 förbiflygande ljunpipare, 20 rastande brushanar tillsammans med 40 grönbenor, gulärta.

Bland arter som saknades kan nämnas; gråhäger, kanadagås (1:a året den saknas), fiskgjuse, sädesärta, järnsparv.

ÖSTERHAMMARSSJÖN (05:00-18:00). Sven Larsson, Mattias Rudenvall, Jan-Erik Malmstigen, Kjell Mattsson.

Besökare: Anders Kling.

62 arter: (Tot: 128 arter. Mv 59 arter, 36 år).

Rördrom hörd vid ankomst samt sågs även flygande senare under dagen. En hanne skedand stationär hela passet. Dessutom bl.a. sex förbliflygande 25 bläsänder, stjärtänder, havsörn, lärkfalk, tornfalk, sj. ärtsångare samt hämpling.

Bland arter som saknades kan nämnas; storskrake, ormvråk, gråtrut, skata.

MORSKOGASJÖN (07:00-12:00). Mats och Ally Andersson.

52 arter: (Tot: 52 arter. Mv 52 arter, 1 år).

Morskogasjön är ny lokal för Heldagsbevakningen. Observationsplats är fågeltornet och från stigen till och från parkeringen. Regn och duggregn hela passet.

Bland obsarna kan nämnas hörd rördrom, 2 hägrar (permanent revir), 1 par brun kärnhök (permanent revir), 1 par storspovar, 2 rastande rödbenor, sj trädlärka, 50 rastande ängspioplärkor.

VÄSTVALLA (09:00-10:15). Johan Wretenberg.

39 arter: (Tot: 107 arter, Mv 47 arter, 20 år).

Senaste bevakningen gjordes 2014. Trots begränsad tid (75 min) iaktogs 39 arter och samt två nya för lokalen, stenfalk och gök.

Dessutom bl.a 1 par snatteränder samt sj. hämpling.

Saknades gjorde bl.a: tornfalk, enkelbeckasin, storspov, gråtrut, skata, pilfink.

NÄSET/STORA LINDESSJÖN (05:00-12:00). Per-Martin Ramberg.

Besökare: Roland Johansson, Sören Adolfsson.

32 arter: (Tot: 112 arter, Mv 46 arter, 31 år).

Gök blev ny art för lokalen i år inte bara från Västvalla utan även Näset.

Ett par storlommar är troligen stationära häckfåglar i sjön. Dessutom kan nämnas sex enkelbeckasiner, 1 storspov, 1 gråtrut, rop skogsduva, buskskvätta.

Bland arter som saknades kan nämnas kricka, brun kärrhök, tofsvipa, drillsnäppa, ängspiälärka, skata, sävsparv.

Ett stort tack till samtliga som ställt upp.

Svarthätta 1:a maj Hagaberg, foto Andreas Sandberg

Tajgasångare vid Sällingesjön 6/10 2018

Mattias Rudenvall

Årets Birdwatch-day kom i år att infalla en vecka in i oktober. Jag och Bosse Carlsson skulle som vanligt bevaka Sällingesjön, och innan besök i det nya tornet vid norra båtplatsen, valde vi att lägga några timmar vid den gamla obs-platsen, på västra sidan.

Vi var på plats runt kl 7 och innan kl 9 så gick vi en tur ned mot sjön för att eventuellt stöta någon enkelbeckasin. Dessa lös dock med sin frånvaro, men där-
emot kunde morgonens två rastande kärrsnäppor njutas på behagligt avstånd. En pilgrimsfalk drog hastigt söderut, och rundan ned mot sjön kändes lyckad!

Väl tillbaka uppe på obs-platsen intogs lite kaffe, och det dröjde inte länge förrän jag reagerade på ett bekant lockläte bakom ryggen! Ordet tajgasångare föll över mina läppar, vilket kändes totalt överkligt. Här?! Nu?! Hörde jag rätt?!

Locket följdes strax av flera i rad, och visst lät det precis så som man hört på Öland tidigare höstar!

Nu gällde det bara att få syn på den, och helst få den på bild för att bekräfta artbestämningen. Efter någon minuts letande i träd och buskar norr om parkeringsplatsen, så hoppade den fram! Med puls och andan i halsen smattrades en massa bilder av, och med tiden så rörde den sig längre ut på grenarna, med mindre lövverk.

Snabb koll i kameran, och visst, några bilder visade alla karaktärer bland löven! Skönt!

Tajgasångare Sällingesjön 6/10 2018, foto Mattias Rudenvall.

Den larmades ut på larmsystemet, och samtidigt försökte vi hålla koll på vart den rörde sig. Under de 15 minuter vi såg den, så var den väldigt stationär, men sen plötsligt var den borta. Trots eftersök kring buskarna under förmiddan så sågs den inte mer.

Efteråt kom ju så klart tanken om att hade vi tagit turen ned mot sjön lite senare, så hade den nog aldrig upptäckts. Det är ju rena tillfälligheter som styr vad som hittas i markerna, och klyschan om att vara på rätt plats vid rätt tillfälle, kom att stämma denna morgon! Förvisso tillsammans med kunskapen om hur den låter.

Fyndet var det andra i kommunen, det första gjordes vid Hagaberg, Frövi 1/10 1988. Nästan på dagen 30 år mellan fynden!

Tajgasångare Sällingesjön 6/10 2018, foto Mattias Rudenvall.

EuroBirdwatch day 6/10 2018

Mattias Rudenvall

Euro Birdwatch-day kördes i år på lördagen den 6/10.

Sex lokaler bevakades, från gryning till åtminstone klockan tolv.

Väder

Viss dimma på morgonen kl 7, och runt +6 grader. Sedan uppklarnande och nästan så solen bröt igenom molnen. Temperaturen orkade upp till lite drygt 10 grader.

Resultat

Totalt 8265 fåglar räknades, av 84 arter, kan jämföras med 8499 fåglar av 75 arter 2017 och 9840 ex av 73 arter 2016. Grågåsen toppar antalen.

Flest antal fåglar räknades vid Hagaberg (2464 ex, varav 2262 grågäss) följt av Sotaren, Stor-Väringen (1983 ex). Flest antal arter, 58 st, sågs vid Sällingesjön, följt av 51 arter på Sotaren, Stor-Väringen.

Fem-i-topp på totalantalen:

1. Grågås, 2915 ex
2. Bofink & bergfink, 841 ex
3. Kaja, 668 ex
4. Tofsvipa, 605 ex
5. Sånglärka, 512 ex

Noterbart är att ringduva saknas på topplistan i år, och istället tofsvipa och sånglärka tagit sig upp!

Ovanligare fynd under dagen var fyra spetsbergsgäss, sju (!) skärpiplärkor samt två lappsparvar vid Stor-Väringen. Samtliga sträckte förbi Sotar-ön.

Dagens höjdpunkt var den tajgasångare som hittades vid Sällingesjön! Det var det andra fyndet i kommunen, se även separat artikel i tidningen. Där sågs även en pilgrimsfalk som drog söderut.

Bland de arter som saknades under dagen fanns storlom, trana, svartmes och stjärtmes.

Tack till alla medverkande!

Väder: Viss dimma kl 7, upplarnande med moln.
6 grader kl 7, 12 grader kl 12.

	ART	L1	L2	L3	L4	L5	L6	To- talt
1	Storskarv	4	30	16	15			65
2	Skäggdopping		3	4				7
3	Gråhäger	1	4	2	2	1		10
4	Sångsvan	19			2	10		31
5	Sädgås		72			28		100
6	Grågås	200	150	2262	153	128	22	2915
7	Kanadagås		100	40	310	77	3	530
8	Spetsbergsgås		4					4
9	Bläsand	32	6					38
10	Stjärtand	2						2
11	Kricka	9		3		4		16
12	Gräsand	7	7	4	4	6	10	38
13	Knipa		8	2		6		16
14	Vigg	2	25					27
15	Storskrake	3	94					97
16	Fjällvråk	2	1			1		4
17	Havsörn		3	1		1		5
18	Sparvhök	1	7		1	1	1	11
19	Duvhök	1	2		1			4
20	Ormvråk		3			1	1	5
21	Kungsörn		1					1
22	Pilgrimsfalk	1						1
23	Lärfalk			1				1
24	Stenfalk		1					1
25	Blå kärnhök	1			1	1		3

26	Vattenrall			2		1		3
27	Rörhöna			1				1
28	Fasan					1		1
29	Tofsvipa	50	408	20		19	108	605
30	Kärrensäppa	2						2
31	Gråtrut			1				1
32	Fiskmås	1	4	1				6
33	Tamduva	30	25		2	7		64
34	Ringduva	10	110			25	15	160
35	Större hackspett	2	2	1	1	1	4	11
36	Spillkråka	3	1	1	1	1	1	8
37	Gröngöling		1	1	1		1	4
38	Sånglärka	9	1			500	2	512
39	Skärpiplärka		7					7
40	Ängspiplärka	50	10		25	2	16	103
41	Sädesärta		4					4
42	Forsärta		2					2
43	Gärdsmyg	1		2				3
44	Skäggmes					6		6
45	Sidensvans	18	35	40				93
46	Rödake	3		3		1	2	9
47	Järnsparv	1		2				3
48	Dubbeltrast	7						7
49	Koltrast	2	4	2		2	3	13
50	Björktrast	4	6	1	135	6	23	175
51	Taltrast	1	6					7
52	Rödvingetrast	7	5	1				13
53	Gransångare			1				1
54	Tajgasångare	1						1
55	Kungsfågel	1						1
56	Entita			2		1	1	4
57	Talltita	1						1
58	Tofsmes			1				1
59	Blåmes	3	30	5		1	23	62
60	Talgoxe	4	10	5		2	14	35
61	Trädkrypare	1		1		2		4
62	Nötväcka	1		2		1	4	8
63	Nötskrika	10	20	5		2	3	40
64	Skata	3	3	2	5	4	13	30
65	Kaja	70	112	1	65	280	140	668
66	Kråka	15	70	4	77	25	16	207
67	Råka					6		6

68	Korp	1		1		1	2	5
69	Stare	2	7			70		79
	Ob. Bo/bergfink	150	400					550
70	Bofink	10	20	7		50	60	147
71	Bergfink	10	5	4		50	75	144
72	Steglits	40				2		42
73	Grönfink		1	3		5	2	11
74	Pilfink	1					32	33
75	Gråsparv	13						13
76	Grönsiska	100	120	2		1		223
77	Gråsiska	100	30					130
78	Hämpling	2						2
79	Mindre korsnäbb	10						10
80	Domherre	3		1		1		5
81	Stenknäck			1				1
82	Gulsparv	15				10	12	37
83	Lappsparv		2					2
84	Säv sparv	2	1	2		2		7
	Totalt	1055	1983	2464	801	1353	609	8265

Lokaler samt observatörer

- L1 Sällingesjön (07:00-12:30), 58 arter (Mattias Rudenvall, Bo Carlsson)
- L2 Sotaren, Stor-Väringen (07:30-13:30), 51 arter (Andreas & Lennart Sandberg)
- L3 Hagaberg (07:00-12:30), 44 arter (Jan-Erik Malmstigen)
- L4 Näset, Stora Lindessjön (09:00-15:00), 18 arter (Per-Martin Ramberg)
- L5 Sjömosjön (06:30-12:00), 46 arter (Johan & Maria Andersson)
- L6 Rynninge/Gillberga (06:30-13:00), 29 arter (Bo Dahlström)

Skådning från Sotaren under BirdWatch 2018

Från samma plats men ett behagligare sätt att skåda.

Smålommen i Lindesbergs kommun

Mats Andersson

I flera tusen år har lommarna funnits i våra sjöar och tjärnar. Människor har i alla tider fascinerats av lommarna och kanske också skrämts av deras läten, som kan upplevas som hedniska, mystiska och vilda. Lommarnas uppträdande i vattnet, där de ljudlöst med en krusning kan försvinna för att efter en stund visa sig på ytan långt bort, är fängslande.

I Lindesbergs kommun häckar både storlom och smålom. Storlommen är vanligast och mest bekant för de flesta, medan smålommen är lite mer av en doldis.

Sedan 1980-talet har jag besökt ett antal smålomstjärnar i skogarna i Lindesbergs kommun. Syftet har dels varit att försöka följa upp häckningslokalerna och kanske hitta nya, men förstås också att få tillbringa en stund tillsammans med dessa fängslande lommar i avsides bergslagsnatur.

Projekt LOM startades 1994 som ett gemensamt initiativ av Svenska Naturskyddsföreningen och Sveriges Ornitologiska Förening och från år 2000 bedrevs arbetet som en fristående ideell förening. Från hösten 2015 är Projekt LOM en arbetsgrupp inom BirdLife Sverige. Syftet är att genom årliga inventeringar få kunskap om både storlommens och smålommens utbredning och häckningsframgång. En kunskap som kan användas när bedömningar görs om olika insatser. I och med att Sverige, tillsammans med Finland och Norge, har en majoritet av båda lomarternas häckande bestånd i Europa har vi också ett ansvar för lommar-
nas fortlevnad.

I samband med att Projekt LOM startade 1994 blev inventeringarna i kommunen en del av projektet. Visserligen har insatsen och besöken vid smålomstjärnarna varierat i antal under åren, men det finns rapporter från alla 25 år.

Smålommen, till skillnad från storlommen, häckar i mycket små sjöar och tjärnar, som ofta saknar fisk. Födan måste därför sökas i närbelägna större sjöar. Bra fiskesjöar, med tillgång till lämplig fisk, som ligger inom rimligt avstånd till häckningstjärnen är helt avgörande om det ska finnas smålommar. Smålommen ställer också vissa krav på häckningslokalen, som att den ska ha stränder och små holmar av gungfly där den kan lägga sitt bo. Boet ska vara lätt att hasa sig till och från och kunna placeras så risken för angrepp från däggdjur är liten. En tillräckligt stor vattenyta måste också finnas, så att lommen kan starta och landa utan problem.

I Sverige finns smålommen i ett sammanhängande utbredningsområde från Svealand och norröver och mera sällsynt på Sydsvenska Högländet. I fjällen häckar den upp till björkskogsregionen och den lågalpina regionen. Det svenska beståndets storlek uppskattas till 1300–1900 par, med en koncentration till Värmland-

Bergslagen-Dalarna och mer glesa bestånd norr och söder därom (Eriksson m.fl. 2001, rev. 2018).

För Västmanlands del gjordes en genomgång av samtliga rapporterade häckningslokaler under slutet av 1980-talet. Bedömningen var då att mellan 60 och 90 par häckade i landskapet (Andersson 1988). Ulf Ottosson m.fl. (2012) har beräknat populationen till 140 par. Pettersson (2018) uppskattar antalet till ca 100 par i Västmanland.

Smålom, foto Sven-Olof Eriksson

Förekomsten i Lindesbergs kommun

Smålommen finns i den norra halvan av kommunen. Utbredningen i Svealand är västlig och i Västmanland är den östra avgränsningen här i Bergslagen. Smålommen har funnits i våra trakter i långa tider, om det skvallrar namn på tjärnar som börjar på ”Lom”. Det finns fyra ”Lomtjärn” i kommunen och någon är fortfarande hem för smålommar.

Under 1980-talet och i samband med inventeringar för det rikstäckande Svensk fågelatlas hittade jag ett antal smålomstjärnar i skogarna. Det var början på mina årliga besök för att bevaka och se hur häckningarna lyckades. Jag bedömde 1987 antalet smålomspår till 12-16 i kommunen (Andersson 1987).

Under åren 1987-1989 genomfördes en heltäckande sjöinventering i kommunen av Frövi Fågelklubb. Då hittades ytterligare några lokaler med smålom och resultatet blev 10 par, vi bedömde då att 12 par häckade i kommunen (Andersson & Malmstigen 1990).

Totalt under de 25 åren med Projekt LOM finns 31 tjärnar i kommunen där smålommen har noterats under häckningstid under minst ett år. Antalet häckande eller stationära par har konstaterats på 25 av de 31 lokalerna. För sex lokaler har inte häckande eller stationära par kunnat konstaterats. Observera att det här endast gäller säkerställda eller tänkbara häckningslokaler och inte observationer i större sjöar där smålommen endast fiskar.

Enligt Projekt LOMs metod för att fastställa förekomsten av ett stationärt eller revirhållande par, så är minimikravet att smålommar i par ska ha setts vid minst två tillfällen med minst två veckors mellanrum, under häckningsperioden, såvida inte häckning konstaterats med observationer av ruvande fågel eller ungar.

Det kan vara svårt att bedöma hur många smålommar som årligen är stationära eller som är häckande. Ibland hittar man par i samma tjärn under flera år, för att året efter vara borta från lokalen. Därefter kan det dröja åtskilliga år innan lommar åter häckar. På de 25 smålomslokalerna, under perioden 1994-2018, fanns det stationära eller häckande par i samma lokal inom hela spannet från 1 år upp till 18 år.

Att smålommen är borta från en tjärn kan alltså bero på den dynamik som normalt tycks finnas för smålommens val av häckningsplats. Tjärnar överges och nyetableringar sker på annat håll och gamla häckningsplatser tas till heder igen efter att ha stått tomma några år. Undersökningar från andra delar av landet har visat att ungefär en fjärdedel av smålomtjärnarna nyttjas i stort sett årligen, medan det i övrigt finns en dynamik där häckningsplatser överges, för att kanske återbesättas igen efter några år (Eriksson & Åhlund 2013).

Man bör även tänka på att smålommen är ganska svårinventerad. Enstaka besök räcker inte vid en till synes tom tjärn, för att avfärda den som häckningslokal. Smålommen kan även ha lång häckningssäsong och kan göra omläggningar om den första häckningen misslyckas. Både vuxna och ungar är även duktiga på att hålla sig gömda på häckningslokalen...

En heltäckande inventering i Lindesbergs kommun skulle, enligt ovannämnda, behöva minst 3-4 besök utspridda på säsongen på de 31 lokalerna. Dessutom besök på ett antal tidigare inte besökta men tänkbara häckningslokaler. Se även inventeringsmetoden nedan.

Ett försök till en aktuell uppskattning av antalet par i Lindesbergs kommun skulle hamna på 10-14 par årligen. Alltså ungefär samma antal som bedömdes för 30 år sedan.

Inventeringsmetod

Metod enligt inventeringarna inom Projekt LOM (<http://projektlom.birdlife.se/rapporteringsinformation/>):

- Minst två besök ska göras, det första kring den 1 juni ± två veckor, och det andra kring den 15 juli ± två veckor. Ses inga lommar vid första besöket ska ändå ett andra besök göras, eftersom det är lätt (även för erfarna inventerare) att missa en ruvande lom och för att inte missa sent påbörjade häckningar.
- Om man sett smålom vid första besöket görs ett kompletterande besök 3-4 veckor senare, för att följa upp.
- Ses ungar, ska dessa följas upp tills de blivit stora (minst storleksklass III eller helst storleksklass IV, se även nästa punkt).
- Vid varje besök ska följande noteras: antalet lommar, eventuella häckningskriterier (bo, ägg, ruvning) och eventuella ungar (med uppgift om storleksklass).
- Storleksklass I = < 25 % av föräldrafåglarnas längd, II = 25-50 % av föräldrafåglarnas längd, III = 50-75 % av föräldrafåglarna längd, IV = > 75 % av föräldrafåglarna längd.
- Rapportera även ”negativa” besök, då man inte sett några lommar.

Häckningsplatsen

I slutet av april brukar de första smålommarna vara tillbaka i häckningsområdet i kommunen. Om isarna fortfarande ligger på häckningstjärnarna håller lommarna till i de isfria delarna av fiskesjöarna och väntar. Äggläggning brukar ske i mitten eller i slutet av maj. De första ungarna kan ses i slutet av juni. I de fall paren misslyckas med häckningen kan de lägga en ny kull. Vanligaste häckningsutfallet är en eller två ungar. Varje år misslyckas dock flera par helt med häckningen.

I kommunen häckar smålommen i skogstjärnar och i små skogssjöar. I samtliga tjärnar ligger bopplatsen på stränder och små holmar av gungfly. Tjärnen måste dock ha en tillräcklig stor vattenyta så fåglarna kan starta och landa från och i vattnet. Storleken på de 25 häckningslokaler under perioden 1994-2018 varierar mellan 0,5 och 13,3 ha (Tabell 1). Andelen av lokalerna som är 5,0 ha eller mindre är 76 %. Majoriteten (94 %) av alla häckningar, eller där stationära par uppehållit sig, har varit i lokalerna mellan 0,5 och 5,0 ha.

Tabell 1.			
Smålomslokalernas storlek och antal år med häckande eller stationära par 1994 - 2018			
Storlek (ha)	0,5 - 2,0	2,5 - 5,0	6,0 - 13,3
Antal lokaler (n=25)	12	7	6
Andel alla lokaler (%)	48	28	24
Antal år med par (n=132)	101	23	8
Andel antal år med par (%)	76,5	17,4	6,1

Fiskesjön

Häckningstjärnarna är nästan alltid fisktomma. Smålommen flyger därför till större närbelägna fiskesjöar för proviantering. Fiskesjöarna är större så kallade klarvattensjöar som är naturligt näringsfattiga. Avståndet till fiskesjön bör inte överstiga 10 kilometer. Hos oss brukar man se fiskande smålommar i framförallt Råsvalen. Men även Gränssjön vid Hammarbacken, Dammsjön vid Nyberget, Usken, Fåsjön och Stora Klotensjön är viktiga fiskesjöar för smålommen. Fiskesjöarnas läge och att de innehåller lämplig fisk att mata ungarna med är alltså helt avgörande för smålommens förekomst i kommunen.

Smålommen matar sina ungar med siklöja, sik och mört. Den tycks rata den vanliga abborren helt. Storleken på fisken till ungarna är upp till 20 cm. Gemensamt för fiskesjöarna i kommunen är att de hyser goda bestånd av siklöja, en fisk som lommen alltså föredrar att föda upp sina ungar på. Siklöjan är en laxfisk som inte blir mer än 20-25 cm lång. Den lever i stim och vandrar under sommardygnet från ytan (på natten) till djupare vatten (på dagen). Det är också morgnar, kvällar och nätter som smålommen är som mest aktiv i fiskesjöarna. Det är då man kan se och höra sällskap av flera lommar ligga och fiska ute i sjöarna. Tidpunkten för fisket stämmer alltså med siklöjans vistelse nära ytan. Som regel ligger smålommen ute på djupare vatten och fiskar men i samband med siklöjeleken på hösten finns observationer från Råsvalen om gemensamt fiske av smålommarna på grunt vatten inne vid land (Ola Almqvist muntligen).

Man kan se en tydlig koppling mellan sjöar med siklöja och förekomst av smålom. I Lindesbergs kommun finns siklöjan i sju sjöar (Dahlqvist 1982). Samtliga dessa sjöar är inom smålommens häckningsområde. Råsvalen är den sjö med ojämförligt störst stam av siklöja. Här har man också störst möjlighet att se fiskande smålom och 5-10 stycken samtidigt är inte ovanligt. Råsvalen är därför den värdefullaste fiskesjön i kommunen.

Häckningsresultat

Totalt under de 25 åren med Projekt LOM har alltså stationära eller häckande par konstaterats på 25 lokaler i kommunen. Medelvärde per år med stationära eller häckande par var 5,4 st (Tabell 2). På de 25 lokalerna lyckades häckningen med minst en ”stor unge” vid ett eller flera av åren vid 18 lokaler (med ”stor unge” menas minst storleksklass III eller helst storleksklass IV, se under Inventeringsmetod ovan).

Tabell 2.						
Stationära eller häckande par och häckningsframgång 1994 - 2018						
	1994- 1998	1999- 2003	2004- 2008	2009- 2013	2014- 2018	Alla år
mv antal häckande eller stationära par	9	6	3	4	5	5,4
min - max, antal häckande eller stationära par	6 - 12	2 - 11	0 - 7	1 - 6	3 - 7	0 - 12
mv totalt antal stora ungar	6,0	3,6	1,8	2,4	2,6	3,3
min - max, totalt antal stora ungar	4 - 11	0 - 8	0 - 5	0 - 6	0 - 5	0 - 11
mv antal stora ungar per par	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6

Antalet stora ungar årligen för perioden var i genomsnitt 3,3 st. Detta skulle innebära ett genomsnittligt häckningsutfall under de 25 åren på 0,6 stor unge per par och år (Tabell 2).

Det genomsnittliga häckningsutfallet sedan 1994 ligger under den nivå på ungefär 0,8 stora ungar per par som bedömts vara minimum för att kompensera för den årliga dödligheten (Eriksson 2010). Det tycks också som att häckningsutfallet i större delen av det svenska utbredningsområdet har försämrats sedan mitten av 1990-talet.

På uppdrag av Länsstyrelsen i Örebro län gjordes 2018 en större inventeringsinsats av smålommens förekomst och häckningsutfall i länet. Inventeringen administrerades av Mats Eriksson och Projekt LOM. Inventeringsmetoden var densamma som gäller för Projekt LOM (se ovan). I Lindesbergs kommun besökte jag 19 lokaler och av dem fanns stationära par eller häckning vid sju lokaler. Häckning konstaterades vid sex lokaler varav ungar sågs vid fyra (totalt fem ungar). Häckningsutfallet blev 0,7 stor unge per par.

Hot och problem

Om häckningsframgången för smålommen är under den nivå som behövs för artens långsiktiga fortlevnad måste detta vara ett allvarligt problem. Kanske den viktigaste orsaken att häckningar misslyckas och få ungar blir flygga är predation på ägg och ruvande fåglar. I svenska studier har bland annat räv, mink, korp, trana, berggås, duvhök, havsörn, brun kärrhök och måsfåglar noterats som predatorer (Eriksson 2010).

I samband med årets inventering 2018 noterade jag en brun kärrhök som passerade över en tjärn med ruvande smålom (vid nästa besök var häckningen avbruten med okänd orsak). Brun kärrhök är ju inte en art man brukar förknippa med smålomstjärnar belägna i den rena barrskogen. Jag ser dessutom ofta tranor vid smålomslokaler. Båda arterna har ju blivit betydligt vanligare under senare år och enligt Projekt LOM sammanfaller ökningen med det försämrade häckningsutfallet för smålommen.

Häckande smålom, foto Sven-Olof Eriksson.

Dikning och rensning i utloppet av tjärnen är också ett stort hot och en anledning att lommarna överger lokalen. En sänkning av vattenytan medför dels att lommen får svårt att ta sig upp till boet och dels blir mer tillgängliga för predatorer. Dessutom växer tjärnarna snabbare igen.

Om det skulle ske försämringar i fiskesjöarna och minskad förekomst av fisk vore det mycket allvarligt. Smålommens viktigaste bytesfisk, siklöja och mört, är känsliga för förändringar i vattenkemin t.ex. sänkt pH-värde. Den viktigaste fiskesjön i kommunen är Råsvalen. Råsvalen berörs dock av det mäktiga, två kilometer breda, urkalkstråket som sträcker sig från sydväst mot nordost från Usken vidare upp till Stråssa. Kalkstråket bidrar förmodligen till minskad försurning av sjöarna som berörs och främst Råsvalen och Usken

Smålommen är också känslig för störningar på häckplatsen. Man bör därför inte fiska eller vistas för nära ett häckande lompar. Om den ruvande lommen lämnar boet finns risken att boet plundras på ägg av andra djur.

Referenser

- Andersson, M, 1987. Smålommens förekomst i Lindesbergs kommun. *Pandion* 3: 70-75.
- Andersson, M. 1988. Smålommen i Västmanland. *Fåglar i Västmanland* 19: 85-93.
- Andersson, M & Malmstigen, J-E. 1990. Fågellivet i Lindesbergs sjöar. *Länsstyrelsen. Örebro län. 1990:10.*
- Dahlqvist, K. 1982. Fiskeplanering Lindesbergs kommun. *Fiskenämnden i Örebro Län.*
- Eriksson, M. m.fl. 2001. *Artfaktablad SMÅLOM*. Rev. Mats Eriksson 2005, 2010, 2017, 2018. *ArtDatabanken, SLU.*
- Eriksson, M.O.G. 2010. Storlommen och smålommen i Sverige - populationsstatus, hotbild och förvaltning - Sveriges Ornitologiska Förening, Stockholm och Svenska LOMföreningen/Projekt LOM, Göteborg.
- Eriksson, M.O.G. & Åhlund, M. 2013. Dynamiken i smålommens *Gavia stellata* val av häckningsplatser - övergivande, ny- och återetableringar. *Ornis Svecica* 23: 130-142.
- Ottosson, U. m.fl. 2012. *Fåglarna i Sverige - antal och förekomst. SOF.*
- Pettersson, T. 2018. *Västmanlands fåglar. En översikt över deras utbredning, numerär och flyttning, förr och nu.* <http://vastmanlandsfaglar.se>.

Från verksamheten

Lördag 15/9. Fågeltornets dag Hagaberg.

Fågeltornets dag samlade 15 besökare i år. Vi observerade 37 arter. Soligt väder och fin gemenskap med fika och grillad korv. Tipspromenad anordnades som vanligt och tre fågelholkar lottades ut bland deltagarna.

Torsdag 4/10 månadsmöte.

Andreas Sandberg visade bilder från resor till Gotska Sandön. Ön är den mest ensligt belägna platsen i Östersjön 37 km norr om Fårö. Hit kan man ta sig med båt från Nynäshamn(3 timmar) och Fårö(2 timmar). Sandön hyser inte någon rik fågelfauna. Karaktärsfåglar är bofink, svartmes, grå flugsnappare och korsnäbbar, och vid stränderna häckar bl.a. grå- och silltrut samt silvertärna.

Ön är däremot känd som en god sträckfågellokal, och under senvåren och försommaren uppträder här regelbundet på Gotland annars ovanliga fågelarter som vitnäbbad islom, turturduva, sommargylling, lundsångare och videsparv. Sammanlagt har närmare 250 fågelarter setts på ön.

Större korsnäbb på Gotska Sandön, foto Andreas Sandberg

Sandstrand på Gotska Sandön, foto Andreas Sandberg.

Lördag 6/10 BirdWatch Day.

Sex lokaler bemannades och total sågas över åtta tusen fåglar.

Se artikel på annan plats i tidningen.

Lördag 13/10 utflykt till Kvismaren.

Fem deltagare slöt upp för en tur till Kvismaren. I år klarade vi oss undan dimman. Vi skådade från plattformen. I sjön låg det många bläsänder, kricka och gäss. Fler arter som sågs var ett trettiotal snatteränder, fem skedänder, ägretthäger och minst fem salskrakar. Rovfåglar såg vi också tre havsörnar, duvhök, brun kärrhök, fjällvråk och sparvhök. Dessutom fick vi se en kamskrake. Förmodligen en rymling men kul ändå!

Irma yngsta deltagaren på utflykten till Kvismaren.

Torsdag 1/11 månadsmöte.

Vi var 21 st medlemmar som bjöds på premiärvisning av Torbjörns bilder från 2018, i klubblokalen.

Det hela började med fina vinterbilder från södra Tysslingen, där Torbjörn stannade till innan resan fortsatte upp till Garphyttans Nationalpark för att söka efter den vitryggade hackspetten som rapporterats där. Först visade sig den tretåiga hackspetten och efter en del letande hittades vitryggen vid Lövängen.

Under vintern uppehöll sig rödhake, gårdsmyg, gulsparvar och stjärtmesar vid Oset, och poserade fint framför kameran, liksom en övervintrande järnsparv vid Kvismaren.

I mars vid Oset uppehöll sig tre hornugglor och en jorduggla på vilka Torbjörn, efter några dagars jobb fick häftiga bilder på.

Vid några endagars besök fastnade följande arter på bild, vid Kumla Vattenpark en rörhöna, norra Tysslingen raphöns, vid Gustavsviks golfbana en ringtrast. Norr om Västerås fotades en lappuggla.

Från Knuttjärns mossen blev det fina bilder på smålommarna som häckar här.

Vid kronprinsessan Viktorias besök vid Kvismaren, på sin landskapsresa genom Sverige, var Torbjörn med och guidade och fick fina bilder både på henne och vackra vårbloomor samt en havsörn och en tidig fjäril, en vinbärsfuks.

Ute vid Sommarro fotades näktergal, rosenfink och en mindre flugsnappare.

I maj var det dags för vårbesök på Öland, med mycket fina bilder på silvertärnor, rödbena, strandskator, rödspovar, ängshök, törnskata och höksångare och fina bilder på flera olika orkidésorter.

Myrölandet har visat sig vara ett bra område för sångare under maj-juni, i år fanns en busksångare vid Oset, som fotades.

En turturduva uppehöll sig i Kumla och fastnade i Torbjörns kamera.

Sedan fick vi se fina bilder på en rosenstare som uppehöll några dagar vid Västra-Skedvi i slutet på maj.

Sedan var det dags att göra ett besök i fjällvärlden, närmare bestämt vid Flatruet där följande arter påträffades: kärrensäppa, fjällpipare, fjällabbar, lappsparv och blåhake.

Följande fjärilar visade sig, ängspärlemorfjäril, asknät-, väddnät-, sot-nätsfjäril dessutom fina bilder på blommande fjällörter.

På tal om fjärilar så var Torbjörn med om att hitta det första exemplaret av den vackra sälgskimmerfjärilen i Närke. Andra arter som sågs var ek- och eldsnabbvinge, rödprickiga bastardsvärmare och den grönskimrande åkervindespinnaren.

Under hösten uppehöll sig fem ägretthägrar och tre stripgäss vid Kvismaren som också fastnade i Torbjörns kamera.

Många har sagt att hösten på Öland var fågelfattig, om det var antal arter eller antal individer framgår ej men när Torbjörn besökte ön fick han många fina bilder på rovfåglar som örnar, glador, falkar m.m.

Dessa fick avsluta hans fågelår 2018, trots att november och december återstår. Om något speciellt inträffar då får vi säkert ta del av detta på nästa års träff med "Tjorven" som han kallas. Ja, dom här kvällarna rekommenderas verkligen, fina bilder och inte minst Torbjörns berättelser om hur dom kommit till och strapatser ute i naturen.

Lördag 10/11 utflykt till aktuell fågelokal.

Vi samlades vid församlingshemmet Näsby kyrka kl 08:00, där hörde vi en grön-göling.

Sedan tog vi oss ner till Prästryggens badplats, där man har fin utsikt över de norra delarna av Väringen. Här kunde vi räkna in följande arter: 17 storskarv, en skäggdopping, 9 gräsänder, en häger och två nötväckor i de gamla ekarna.

Sedan drog vi vidare till Hagaberg, här kunde vi faktiskt räkna in hela 47 Storskarv, på stenarna ute i viken. Där ute låg det också 3 vigg, 1 hane och 2 honor, dessutom två skäggdoppingar. En häger stod på en sten längre ut.

I dammen födosökte 6 gräsänder, och runt oss i tornet flög det blåmesar, talgoxar en skata och en kråka. Vi fick inte höra vattenrallen som är stationär här och hörs nästan varje dag, men inte idag. Klockan 10:30 fick jag ge mig p.g.a förkylning, jag tror att de andra drog sig hemåt straxt efter. Man kan väl säga att det vi sett är typiska novemberobsar. Vi som såg detta var Sven-Olov Eriksson, Åke Gustavsson, Margret Karl och Bosse Dahlström.

Gåva till klubben.

Den 8 november gick en av våra äldsta medlemmar bort, Yvon Linder, som blev 90 år gammal. Hans önskan var att eventuella gåvor skulle ges till Fågelklubben, och så blev det. Gåvorna har inbringat 3150 kr till klubben.

Yvon har under sin långa anställningstid vid Frövifors Bruk med stor entusiasm följt fågellivet runt bruket. Han har varit en aktiv medlem i Frövi Fågelklubb under många år och kunnat rapportera om fåglar som bl.a berguv, tornfalk och svart röstjärt, vilka har häckat vid bruket genom åren.

Yvon har vid promenaderna, med sina älskade hundar utmed ån, rapporterat om ryttlande fiskgjusar, fiskande hägrar, häckande forsärlor, strömstarar och under 60-talet, den färggranna kungsfiskaren. Hemma vid fågelmatningen vid Enebo uppskattade han särskilt besöken av stjärtmesar, stenknäckar och domherrar, ”när dom kommer då är det jul” sade han många gånger.

Yvon såg och hörde det vackra i naturen och då blir man ”rik” i själen, som man säger.

Tack Yvon och vila i frid.

Jag vill härmed framföra ett, Stort Varmt Tack, å klubbens vägnar, för den fina gåvan.

Frövi Fågelklubb : Bosse Dahlström.

Torsdag 14 februari.

Konstnären Stefan Gustafsson bjuder in oss till sin ateljé i Örebro där han kommer att visa upp sin konst samt visa olika tekniker i sitt måleri. De senaste åren har det blivit mest fågelporträtt. Sångsvanar, skärfläcka och kråkor hör till favoriterna. Stefan har bland annat ställt ut i Stockholm, Örebro, Norrköping m. fl orter. Närmast ställer Stefan ut i Rånnesta, Tysslingen i mars månad.

Tid 18:00 - 20:00. Samling Näsby kyrka kl 17:00. Max 10 personer. Förhandsanmälan krävs, maila eller kontakta Jan-Erik Malmstigen malmstigen@gmail.com om du vill följa med. Kaffe ingår.

Årsmöte

*Kommer att hållas i klubblokalen
vid pappersbruksmuseet den 7
februari 219*

*WGS84 DD (LAT, LONG)
59.47945. 15.33105*

Glöm inte medlemsavgiften!!!

Medlemskap i FFK erhålls genom att betala 75:- på pg. **484 16 67-1**.
Ungdomar 4-16 år 25:-. Familjemedlem 10:-.

Innehåll

Heldagsbevakningen i Lindesbergs kommun 1 maj 2018.....	29
Tajgasångare vid Sällingesjön 6/10 2018.....	32
EuroBirdwatch day 6/10 2018.....	34
Smålommen i Lindesbergs kommun.....	39
Från verksamheten	47
Gåva till klubben.	48

Försäljningsruta

Äldre Pandionnummer [Årg 1 (1985) samt nr 1-2 (1986) slut]. Pris 5 kr/st.

Årsrapporter [1985-1986] slut]. Pris 10 kr/st.

Miniförteckning över Lindesbergs kommuns fåglar 2005 (10 kr/ 5 st).

Dekal: 5 kr/st, 3st 10 kr.

Tygmärke: 10 kr.

Boken "Fågellivet i Lindesbergs kommun", Mats Andersson & Jan-Erik Malmstigen. Pris 60 kr (fåtal kvar).

Boken "Natur i Lindesbergs kommun", Mats Andersson. Pris 120 kr.

Medd Nr 13 "Fåglar i Lindesbergs kommun 1984-1993".

Medd Nr 15 "Hotade fåglar i Lindesbergs kommun."

Medd Nr 18 "Sällsynta fåglar i Lindesbergs kommun t.o.m. 1996", Jan-Erik Malmstigen.

Medd Nr 19 "Fågellivet i Sörbysjön", Thomas Haraldsson.

Medd Nr 20 "Fåglar vid Sällingesjön", Mattias Rudenvall.

Medd Nr 21 "Fåglar i Sjömosjön 1994-1996", Sven-Olof Eriksson.

Medd Nr 22 "Fåglar i Västvalla 1996", Ulf Jacobsson.

Medd Nr 23. "Fåglar i Lindesbergs kommun", Mats Andersson & Jan-Erik Malmstigen.

Medd Nr 24. "Fåglar i Lindesbergs kommun", Andreas Sandberg, Mattias Rudenvall, Tomas Haraldsson.

Medd Nr 25. "Fåglar i Lindesbergs kommun", Mats Andersson, Jan-Erik Malmstigen, Mattias Rudenvall

Medd Nr 26. Andersson,M & Malmstigen, J-E. 2000. Fåglar i Lindesbergs kommun 1984 - 1999. A4. 117s.

Medd Nr 27. Malmstigen, J-E. 2000. 15 år med Januariinventeringen 1985 - 1999. A4. 30s.

Medd Nr 28. Andersson,M & Malmstigen, J-E. 2001. Fåglar i Lindesbergs kommun 2000.

Medd Nr 29. Malmstigen, J-E. 2001. 15 år med Dygnsinventeringen 1985 - 1999. A4. 28s.

Medd Nr 30 Malmstigen J-E 2002. Fågelåret 2001 i Lindesbergs kommun. A5 16s.

Medd Nr 31 Malmstigen J-E 2003. Fågelåret 2002 i Lindesbergs kommun. A5 16s.

Medd Nr 32 Haraldsson T 2001. Rynninges fågelliv A4 17s.

Medd Nr 33 Malmstigen, J-E. 2004. Fågelåret 2003 i Lindesbergs kommun.

Medd Nr 34 Malmstigen, J-E. 2005. Fågelåret 2004 i Lindesbergs kommun.

Medd Nr 35 Malmstigen, J-E. 2006. Fågelåret 2005 i Lindesbergs kommun.

Medd Nr 36 Malmstigen, J-E. 2007. Fåglar i Lindesbergs kommun 1975 - 1983. A4, 40s.

Meddelandeserien kostar 10 kr/st

Kan köpas på våra inomhusmöten eller beställas genom kassören.

Program

Januari 2019	Januariinventeringen. Ansvarig Jan-Erik Malmstigen. Rapportera på artportalen eller kontakta Jan-Erik för att få ett protokoll.
Lördag 12/1	Endagsinventeringen. Start kl. 00 och redovisning i klubblokalen kl. 15. Ansvarig Lennart Sandberg. Tel 070-603 15 73
Torsdag 7/2	Årsmöte. Efter årsmötesförhandlingen visar medlemmar bilder. Ansvarig Bo Dahlström. Tel. 0581-322 13
Torsdag 14/2	Besök hos konstnären Stefan Gustafsson. Intresserade tar del av informationen sid 52! Ansvarig Jan-Erik Malmstigen.
Torsdag 7/3	Månadsmöte. Program meddelas senare på klubbens hemsida (http://birds.nu/ffk.htm) och facebookside. Ansvarig Mattias Rudenvall. Tel 070-576 04 77
Ugglelyssnarvecka 16-24/3	Rapportera ugglor på Svalan eller till Lennart Sandberg, kontaktinfo se omslaget sid 2.
Lördag 23/3	Ugglekväll. Vi träffas vägskalet Svartjärnsvägen/Gubbmossvägen kl 21. Koordinater WGS84 DD (LAT, LONG) 59.65533, 15.49203. Ansvarig Lennart Sandberg Tel 070-6031573.
Lördag 6/4	Sjömosjön. Samling Frövi församlingshem kl. 7:30 alt. Sjömo 8:00 WGS84 DD (LAT, LONG) 59.40078, 15.62405. Ansvarig Johan Andersson.
Måndag 29/4	Sörbysjön. Beckasinkväll med hopp om dvärgbeckasin. Samling plattformen Sörbysjön kl 21 WGS84 DD 59.49969, 15.49736. Ansvarig Mattias Rudenvall. Tel 070-576 04 77
Onsdag 1/5	1:a maj-vakten. Bevakning vid olika lokaler. Ansvarig Jan-Erik Malmstigen.
Söndag 12/5	Sällingesjön. Samling vid parkeringen Sällinge (gamla fabriken) kl 07 för samåkning till tornet. Ansvarig Mattias Rudenvall. Tel 070-576 04 77.
Fredag-Lördag 31/5-1/6	Dygnsinventeringen. Start fredag kl 17 och slut lördag kl 15. Återsamling klubblokalen. Ansvarig Lennart Sandberg Tel 070-6031573
Lördag 8/6	Nattfågellyssning. Samling Västvalla kl 21. WGS84 DD 59.41900, 15.60899. Ansvarig Lennart Sandberg Tel 070-6031573
Söndag 11/8	Aktuell lokal. Samling Näsby församlingshem kl 07. Ansvarig Mattias Rudenvall. Tel 070-576 04 77.
Lördag 14/9	Fågeltornets dag vid Hagaberg, mellan kl 10 och 14. Ansvarig Anders Hjerling. Tel. 072-305 86 90.

Månadsmötena hålls i klubblokalen vid pappersbruksmuseet, Frövifors med start kl 19.00